

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 72
від 23 червня 2021 року

Проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про державну службу” (реєстр. № 5493 від 14.05.2021)

Головним комітетом з опрацювання проекту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про державну службу” (реєстр. № 5493 від 14.05.2021), поданого Кабінетом Міністрів України, є Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

Метою законопроекту є забезпечення реалізації законодавства, що регулює суспільні відносини в сфері створення, реорганізації та ліквідації підприємств, установ та організацій.

Указом Президента України № 487/2020 “Про впорядкування використання об'єктів державної власності, що перебувають в управлінні Державного управління справами)” Національну академію державного управління при Президентові України (разом з Дніпропетровським, Львівським, Одеським, Харківським регіональними інститутами державного управління) передано до сфери управління Міністерства освіти і науки України.

Проектом акта із Закону України “Про державну службу” виключено положення, що стосуються Національної академії державного управління при Президентові України.

Реалізація проекту акта не потребує фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

Головне науково-експертне управління за результатами розгляду законопроекту висловило щодо його змісту суттєві зауваження.

1. Проектом передбачено, що замість Національної академії державного управління при Президентові України, яка відповідно до чинного Закону (ч. 3 ст. 48) здійснює науково-методичне забезпечення діяльності системи підготовки, перепідготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації державних службовців, “науково-методичне та експертно-аналітичне забезпечення діяльності системи професійного навчання” здійснюватиме установа, яка визначатиметься Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої

влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби (п. 1 розділу I проекту – зміни до ч. 3 ст. 48 Закону).

Головне управління в цілому погоджується з необхідністю редагування норми у ч. 3 ст. 48 Закону, в тому числі з огляду на те, що використання у приписах законів власних назв суб'єктів суспільних відносин не відповідає правилам законодавчої техніки, адже зміна таких назв тягне за собою необхідність внесення відповідних змін до законодавчих актів.

Що ж стосується суті пропонованих змін, то слід зазначити, що Національна академія державного управління при Президентові України є правонаступником Інституту державного управління і самоврядування при Кабінеті Міністрів України, що був утворений Указом Президента України від 4 березня 1992 року № 126. Взірцем для утворення зазначеного Інституту була Національна школа адміністрації (École nationale d'Administration, ENA), яка була створена генералом Де Голлем у 1945 році як державна установа у сфері вищої післявузівської освіти та підвищення кваліфікації в підпорядкуванні прем'єр-міністра Франції. За зразком Франції у Польщі у 1990 році була відкрита Національна школа державного управління (Krajowa Szkoła Administracji Publicznej, KSAP), метою функціонування якої є підготовка державних службовців для державного управління Республіки Польща.

Експерти звертають увагу, що і в інших європейських країнах функціонують аналогічні державні установи. Наприклад: у Великобританії - Лондонський столичний університет (London Metropolitan University); Національний інститут державного управління (National Institute of Public Administration (INAP)) Великого Герцогства Люксембург, що здійснює постійне навчання та сприяє систематичному розвитку професійних компетенцій державних службовців; Національна школа адміністрування Італійської республіки (The National School of Administration), яка забезпечує післядипломну освіту державних службовців (чиновників та керівників) протягом усього кар'єрного циклу: від вступних іспитів нових керівників до постійної освіти та підготовки для розвитку кар'єри та постійного навчання тощо.

У державах, що утворилися на пострадянському просторі, теж функціонують спеціальні державні установи з підготовки державних службовців, наприклад, у Латвійській Республіці - Latvian School of Public Administration; у Литовській Республіці - Lithuanian Institute of Public Administration (LIPA); у Республіці Молдова - Academy of Public Administration of Moldova; у Грузії - Кавказька школа управління (CSG) при Caucasus University (CU), тощо.

ГНЕУ вважає, що функціонування спеціалізованого навчального закладу для здійснення систематичної професійної підготовки державних службовців є доцільним і виправданим. Однак пропонована у проекті редакція ч. 3 ст. 48 Закону викликає зауваження. Адже внаслідок внесення запропонованих змін із норми закону зникнуть вказівки на суттєві ознаки навчального закладу, на який покладається здійснення відповідної діяльності. Натомість, йдеться про будь-яку “установу”, правовий статус та вимоги до якої не визначені.

В цьому контексті доцільно було б передбачити у положеннях Закону, зокрема, те, що забезпечення діяльності системи професійного навчання державних службовців має здійснювати саме відповідна державна установа, а не будь-яка установа, визначена Кабінетом Міністрів України.

Окрім цього, з положень законопроекту важко зрозуміти, в чому полягатиме “експертно-аналітичне забезпечення діяльності системи професійного навчання”, згадку про яке пропонується додатково внести до тексту Закону. У пояснювальній записці до законопроекту зміст відповідних положень також не роз’яснюється.

2. У проекті пропонується відкоригувати п. 6 розділу XI “Прикінцеві та перехідні положення” Закону, виключивши Національну академію державного управління при Президентові України із переліку організацій, за працівниками яких зберігається статус державних службовців протягом двох років з дня набрання відповідним законом чинності (п. 2 розділу I проекту).

Такий підхід не може бути підтриманий, адже зазначений законодавчий припис мав тимчасовий характер та на сьогодні повністю реалізований. Проте правові відносини, що виникли на підставі зазначеного припису, продовжують існувати. Чинні на сьогодні положення п. 6 розділу XI “Прикінцеві та перехідні положення” Закону є необхідною правовою підставою для обрахування стажу державної служби як для оформлення пенсії державного службовця, так і для підтвердження стажу державної служби, що є необхідним для зайняття відповідної посади, згідно із вимогами ст. ст. 20, 25, 46 Закону, для оплати праці державного службовця (ст. ст. 7 та 52 Закону), для надання щорічної додаткової відпустки (ст. 58 Закону) для працівників Національної академії державного управління при Президентові України, які на день набрання чинності Законом та в період з 10 грудня 2015 року по 10 грудня 2017 року, тобто, протягом двох років з дня набрання ним чинності, були державними службовцями (на яких поширювалась дія Закону). Вилучення ж відповідної норми з правового поля викличе труднощі у правозастосуванні та створюватиме ризики порушень прав та законних інтересів відповідних працівників.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету звертає увагу, що у висновку Міністерства фінансів України до даного законопроекту зазначається, що реалізація його положень не потребуватиме додаткових витрат з державного та місцевих бюджетів.

За підсумками розгляду Комітет ухвалив рішення, що зазначений законопроект не має прямого впливу на показники бюджетів, оскільки виконання закону (у разі його прийняття) буде забезпечуватися за рахунок і в межах коштів, передбачених на утримання визначеної установи законом про державний бюджет. У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством.

Міністерство освіти і науки України є розробником зазначеного проекту Закону і вважає його актуальним.

Національна академія педагогічних наук України у своєму висновку від 01.06.2021 р. № 2-6/200 повідомляє, що пропозицій та зауважень до зазначеного проекту не має.

Підкомітет з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти, розглянувши 23 червня 2021 року зазначений законопроект та враховуючи пропозиції Головного науково-експертного управління, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, рекомендує прийняти його за основу та в цілому.

Враховуючи вищезазначене, **Комітет з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про державну службу” (реєстр.№ 5493 від 14.05.2021), поданий Кабінетом Міністрів України, прийняти за основу та в цілому.

2. Направити це Рішення Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, який є головним з опрацювання цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій Бабак